

Raskompendium
Finsk Lapphund

Kort historik

Den finska lapphunden är på sätt och vis den yngsta av de tre lapphundsraser. Det var först 1968 som de första två finska lapphundarna av dagens typ registrerades av den Finska Kennelklubben. Under 40- och 50 talet fanns det dock i Finland en slags "sydländsk" finsk lapphund. En typ av hund som inte motsvarade kraven för arktiskt klimat, uppblandningen av andra raser var tydlig. Typen kallades för Kukonharju-typ efter namnet på den kennel som var ledande under den här perioden. Det officiella namnet var dock "*Lapin Paimenkoira*". Rakt översatt till svenska blir det lapsk vallhund, inte att förväxla med dagens lapsk vallhund som på finska heter "*Lapinporokoira*" (Lapplands Renhund). Standarden för den här tidiga typen av finsk lapphund antogs av FKK 1945.

Historien om dagens finska lapphundar tar sin början i Lappland i slutet av 50-talet. 1959 till 1961 genomfördes ett antal forskningsresor för att kartlägga samernas hundar. Ur det mycket varierande hundmaterialet kunde man främst urskilja två olika typer av hundar. Den ena var en nästan kvadratisk, långhårig och moderat vinklad galoppör; lapphund. Den andra typen var längre än den var hög, hade kort päls och var en välvinklad travare; lapsk vallhund. I slutet på 60-talet och början på 70-talet så ansågs den främsta skillnaden mellan dessa två raser bestå i hårlaget, som är kortare på lapsk vallhund, man tog inte så stor hänsyn till kroppsstrukturen. Det fick till följd att långhåriga avkommor till lapska vallhundar registrerades som finska lapphundar. Följaktligen har bägge raserna en del gemensamma förfäder. Under början av 70-talet ansåg man att den typ av lapphundar som man funnit under forskningsresorna i Lappland var den rätta. Den tidigare typen förkastades och 1975 antogs en ny rasstandard. I princip byggdes rasen upp på nytt av hundar som hämtades från samerna. Även i dag mönstrar man in samernas hundar i rasen för att bredda avelsbasen. Rasstandarden har sedermera ändrats några gånger, framförallt gällande mankhöjd och godkända färger.

I avelsarbetet med den finska lapphunden har man tagit fasta på den varierande färgskala som finns naturligt hos rasen. På gamla fotografier ser man att samernas hundar hade de mest skiftande färger. Dessutom finns det i det samiska språket en mängd benämningar för olikfärgade hundar. Alla färger är tillåtna men grundfärgen ska vara dominerande, avvikande tecken får finnas på huvudet, halsen, nacken, bröstet, benen och på svansen.

I rasbeskrivningen står det att den Finska Lapphunden är en intelligent, modig, lugn, läraktig och arbetsvillig hund med mjuka drag. Det är en till alla delar överensstämmande beskrivning av den allround hund som den finska lapphunden är idag. I viss utsträckning används Lapphunden än idag som renvallare men är idag mest en sällskaps- och hobbyhund.

OBS!

Den svenska översättningen av rasstandarden som ligger till grund för detta kompendium är ännu inte godkänd av SKK. Texten är hämtad från den av FKK gjorda svenska översättningen. Sakligt är översättningen riktig men vissa ord inte är korrekt översatta till den svenska term man bör använda. Redaktionella ändringar kan därför komma att genomföras innan SKK godkänner översättningen. Det är främst ett begrepp i texten som bör förklaras; med huvudfärg menas grundfärg.

FCI:s grupp 5 Spetshundar och hundar av urhundstyp

FINSK LAPPHUND 189 (SUOMENLAPINKOIRA) Ursprungsland / hemland: Finland

Rasstandarden godkänd av Finska
Kennelklubbens fullmäktige 1996-11-16

Användningsområde: Ursprungligen
använd i renskötsel som vall- och
vakthund, idag också en populär
sällskapshund.

Bakgrund / Ändamål: Samerna har redan
under århundraden använt finsk lapphund
liknande hundar till att valla och vakta
renar i norra delen av Fennoskandien och
Ryssland. Utgående från dessa hundar
fastställde Finska Kennelklubben lapska
vallhundens första rasstandard år 1945.
Namnet ändrades till lapphund år 1967.
Rastypen och rasbilden utkristalliserades
under 1970-talet, standarden har
modifierats flera gånger. Namnet ändrades
vidare till finsk lapphund år 1993.
Rasbilden har stabiliserats snabbt och idag
är rasen mycket populär främst som
familje- och hobbyhund i hela Finland.

Helhetsintryck: Något under
medelstorlek, kraftigt byggd i förhållande
till storleken, något längre än hög, med
lång och tät päls och upprättstående öron.

Viktiga måttförhållanden: Bröstkorgens
djup skall vara något mindre än hälften av
mankhöjden. Nospartiet skall vara något
kortare än skallen. Skallens längd skall
vara större än bredden: skallens bredd skall
vara samma som skallens djup.

Uppförande och karaktär: Intelligent,
modig, lugn och villig att lära sig. Vänlig
och tillgiven.

Typ

Illustrationerna nedan visar på de skillnader i
typ som förekommer på finsk lapphund i dag.
Slutligen visas en utmärkt typ av lapsk
vallhund som jämförelse.

Alldeles för jaktspetslik finsk lapphund;
För kvadratisk byggd, svansen för högt ansatt,
nästan inga vinklar, ofta rak mellanhand, kort
benbehåring.

Idealtyp för finsk lapphund;
Hunden har en lägre hållning, vilket får
hunden att verka något längre, svansen lägre
ansatt, men på ryggen eller höften vid rörelse.
Bättre bakbensvinklar, ordentlig behåring på
benen. Inte helt rak mellanhand.

Mellantyp.
Klart för lång och för kraftigt vinklad. Huvudet
mer kilformat. Ofta lågt ansatt svans i lös
båge. Kortare täckhår.

Lapsk vallhund

En kraftig tik av utmärkt typ.
Kunde vara en aning längre i kroppen.

En tik av utmärkt typ.
Kunde ha lite kraftigare stomme.

Nästan helt enfärgad svart hane av utmärkt typ. Notera "glasögonen".

En hane av mycket god typ. Utmärkt huvud och kropp.

Är dock en aning högställd och har lite för lite benbehåring. Det ger hunden ett luftigt intryck . Något stora öron.

Huvud: Huvudet skall ha kraftiga drag och vara relativt brett.

Skallparti: Skallpartiet skall vara brett, hjässan skall vara något välvd och pannfåran tydligt markerad.

Stop: Stopet skall vara tydligt.

Nostryffel: Nostryffeln skall helst vara svart, dock i harmoni med pälsfärgen.

Nosparti: Nospartiet skall vara kraftigt, brett och rakt; såväl ovanifrån som från sidan jämnt, men endast något avsmalnande.

Läppar: Läpparna skall vara strama.

Käkar / Tänder / Bett: Käkarna skall vara kraftiga. Saxbett.

Kinder: Okbågarna skall vara tydligt markerade.

Ögon: Ögonen skall vara mandelformade och mörkbruna, dock i harmoni med pälsfärgen. Uttrycket skall vara mjukt och vänligt.

Öron: Öronen skall vara medelstora, upprättstående eller med böjda spetsar, ansatta tämligen långt från varandra, relativt breda vid ansättningen, trekantiga och mycket rörliga.

Hals: Halsen skall vara medellång, kraftig och täckt med tät päls.

Kropp

Manke: Manken skall vara muskulös, bred och något markerad.

Rygg: Ryggen skall vara kraftig och rak.

Ländparti: Ländpartiet skall vara kort och muskulöst.

Korrekta hanhundshuvuden;
Kraftigt och relativt grovt skuret med vänligt uttryck. Brett ansatta, medelstora öron. Mörka mandelformade ögon.

Utmärkt tikhuvud.
Mjukare skuret med ett ädlare uttryck men får för den skull inte vara för lätt.

Utmärkt hanhundshuvud.

Notera det milda och vänliga uttrycket

Utmärkt tikhuvud.

Utmärkt tikhuvud.

Kraftigt tikhuvud av utmärkt typ.

Notera att tiken har öron med böjda spetsar. Prisnedsättning ska inte förekomma då öronens spetsar inte är mer böjda än så.

Kors: Korset skall vara medellångt, väl utvecklat och endast något sluttande.

Bröstkorg: Bröstkorgen skall vara djup, relativt lång och nå nästan till armbågen, inte särskilt bred. Revbenen skall vara något välvda. Förbröstit tydligt, inte särskilt kraftigt.

Buklinje: Buklinjen skall vara något uppdragen.

Svans: Svansen skall vara relativt högt ansatt och medellång med tät och lång päls. På svansspetsen kan finnas en J-formad krok. Då hunden rör sig ringlar sig svansen mot ryggen eller mot ena flanken, i vila får svansen hänga.

Extremiteter:

Framställ: Frambenen skall vara kraftiga med kraftig benstomme och framifrån sett raka och parallella.

Skulderblad: Skulderbladen skall vara något snedställda.

Överarm: Överarmen skall vara lika lång som skulderbladet. Vinkeln mellan skulderbladet och överarmen skall vara relativt öppen.

Armbåge: Armbågarna skall vara rakt bakåtriktade och finnas något lägre än bröstkorgens nedre del.

Underarm: Underarmen skall vara relativt kraftig och lodrät.

Handlove: Handloven skall vara fjädrande.

Mellanhand: Mellanhanden skall vara medellång och något snedställd.

Tassar: Tassarna skall vara relativt höga, hellre ovala än runda och täckta med tätt hårlag. Trampdynorna skall vara spänstiga och på sidorna täckta av tätt hårlag.

Den finska lapphunden ska vara underdånig och mjuk. Det får till följd att den ofta sänker svansen under bedömningen. Det är rastypiskt att svansen förmår att uttrycka hundens humör. Svansen ska inte vara så pass högt ansatt att den håller sig ringlad på ryggen hela tiden, utan en rörlig svans som kan sänkas när hunden är oaktiverad och står still. Detta märks framförallt hos tikar.

Extremiteternas konstruktion är mycket viktig för hundens rörelse. Då den finska lapphunden är en ras som arbetar under svåra förhållanden och under lång tid är det av största vikt att konstruktionen medger detta. Parallella rörelser, väl utvecklad muskulatur och kraftig benstomme ligger till grund för att hunden ska klara av sitt arbete. Att dessutom vara rätt vinklad i skulderpartiet tillsammans med en fjädrande handlove gör att slitaget minskar.

Det är viktigt att armbågarna befinner sig alldeles under bröstkorgens nedre del. Det finns annars risk att hunden ger ett luftigt intryck, vilket är att anse som felaktigt

En vacker viltfärgad tik

Bakställ: Bakbenen skall vara kraftiga med kraftig benstomme och bakifrån sett raka och parallella. Vinklarna skall vara tydliga men inte särskilt kraftiga.

Lår: Låren skall vara medellånga och tämligen breda med kraftig muskulatur.

Knäled: Knälederna skall vara framåtriktade och knävinkeln relativt tydlig.

Underben: Underbenet skall vara relativt långt och spänstigt.

Has: Haslederna skall vara relativt lågt ansatta med tydlig, men inte särskilt kraftig vinkel.

Mellanfot: Mellanfoten skall vara relativt kort, kraftig och lodrät.

Tassar: Baktassarna skall motsvara framtassarna. Sporrar inte önskvärda.

Rörelser: Rörelserna skall vara flotta. Hunden byter travet lätt till galopp, som för den är en angenäm rörelseform. Rörelserna skall vara parallella. I arbetet är finsk lapphund rask och snabb.

Hud: Huden skall överallt vara åtliggande och utan rynkor.

Päls

Pälsstruktur: Pälsen skall vara riklig, i synnerhet hanhundar skall ha en tydlig krage. Täckhåret skall vara långt, rakt och strävt. På huvudet och på benens främre del skall pälsen vara kortare. Det skall finnas rikligt av mjuk och tät bottenull.

Färg: Alla färger är tillåtna. Huvudfärgen bör vara dominerande. Färgtecken, som avviker från grundfärgen, kan finnas på huvudet, på halsen, på bröstet, på bröstkorgens undre del, på benen och på svansen.

Den finska lapphunden är en galopperande hund. Den ska ha tydliga vinklar för att kunna lägga kraft i steget men samtidigt får inte vinklarna vara för kraftiga. Jämför bilderna av den finska lapphundens typ i början av detta kompendium. Där syns tydligt skillnader i vinklingen i bakstället hos de olika typerna. Det är av största vikt att även bakbenen är parallella för att hunden ska kunna utföra sitt arbete under lång tid.

*Ett exempel på en cremefärgad tik.
En av många färger hos finsk lapphund.*

Även om den finska lapphunden lätt ska byta från trav till galopp måste man se till att det inte är på grund av allt för rakt bakställ som hunden lätt byter till galopp. Hunden ska ha ett kraftigt påskjut som har sin grund i en korrekt vinkling av bakstället.

Pälsens struktur är avgörande för om hunden ska klara arktiskt klimat och sina arbetsuppgifter. En mjuk och vågig päls är inte lämplig då den inte stöter bort snö, fukt och smuts. Riklig underull är nödvändigt för att isolera mot kyla.

Den finska lapphunden bjuder på en mycket varierande färgskala. Från helt enfärgade hundar till viltfärgade hundar. Hundar där grundfärgen är diffus eller där ingen färg dominerar är inte godkända. Tecken som avviker från grundfärgen får inte utgöra ett störande stort inslag. Dock ska bedömningen ske med stor tolerans i fråga om färg.

Storlek

Mankhöjd: Idealmankhöjd hos hanhundar skall vara 49 cm och hos tikar 44 cm. Tillåten avvikelse är ± 3 cm. Typen skall vara viktigare än storleken.

Fel: Varje avvikelse från standarden är fel och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse.

- Bristfällig könsprägel
- Lätt huvud
- Bristfälligt stop
- Hängöron
- För kraftiga eller raka bakbensvinklar
- Ständigt nedanför rygglinjen burens svans
- Avsaknad av underull
- Åtliggande päls
- Lockigt täckhår
- Oklar huvudfärg

Diskvalificerande fel:

- Över- eller underbett
- Kroksvans

Testiklar: Hos hanhund måste testiklarna vara fullt utvecklade och normalt belägna i pungen.

Efter en undersökning hos dagens aktiva uppfödare i Sverige framkom att detaljer som i dag bör beaktas är:

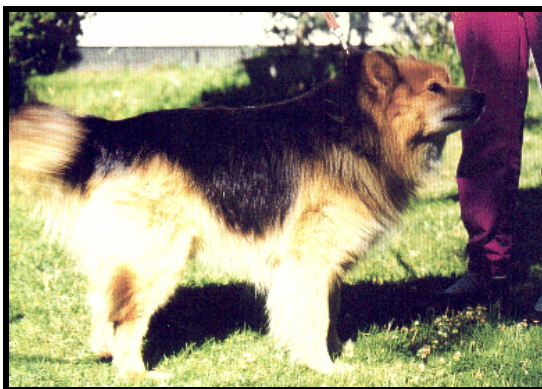
- **Könsprägel**
Framst efterfrågas mer maskulina hanar.
- **Typ**
Många hundar är i dag för "lätta och luftiga". Grövre benstomme och mer kompakt byggnad efterfrågas.
- **Storlek**
Stor variation inom rasen. Många hundar är i dag för höga.
- **Päls**
Är i dag ofta mjuk och något kort. Framförallt bör benbehåringen öka, utan att för den skull utgöra ett hinder i arbetet.

En brun hane av ursprunglig typ. Notera det grovt skurna huvudet och den rikliga pälsen

En tik som är för lång i kroppen och har ett något tunt nosparti.

En hane som saknar dominerande grundfärg.

Dessutom en lågt ansatt svans som inte bärs över ryggen eller höften.

Ett helt otypiskt tikhuvud. Tunt och långt nosparti, klen skalle.

Dessutom har tiken "rosettöron", detta är ej godkänt.

Dock är tiken mycket bra pigmenterad.

En för lång tik med tunt nosparti.

De vita fälten runt halsen får inte vara större då det skulle störa intrycket.

Egna anteckningar.

[illegible][illegible]